

**AZ ALSÓZSOLCA 0132/6, 0132/8, 0132/9, 0132/10, 0133, 0134/1,
0134/2 HRSZ-Ú ÉS A FELSŐZSOLCA 090 HRSZ.-Ú INGATLANOKON
TERVEZETT BÁNYÁSZATI TEVÉKENYSÉG
(TERVEZETT „ALSÓZSOLCA VII. - HOMOK,
ÁTMENETI TÖRMELÉKES NYERSANYAGOK”
VÉDNEVŰ BÁNYATELEK)**

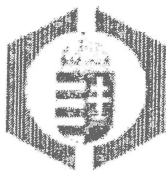
KÖRNYEZETI HATÁSTANULMÁNYA

Mellékletek

MELLÉKLETEK

1. Szakértői engedélyek
2. Nyilatkozat
3. Döntéselőkészítő örökségvédelmi hatástanulmány

1. melléklet
Szakértői engedélyek

Ügyszám: 85/2/05/2014

Ügyintéző neve: Balogh Babett

Tárgy: Hulladékgazdálkodási szakértő tevékenység engedélyezése

HATÁROZAT

Név: **Mezei Gábor**

Lakcím: **3533 Miskolc Komlós tető 19.**

Végzettségek:

okl. földtudományi mérnök (száma: 361/1985.06.25., kelte: 1985/06/25)

Kamarai nyilvántartási szám: **05-0758**

sámára az alábbi tevékenység folytatását engedélyezem, ezzel egyidejűleg a jogosultságot a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett névjegyzékbe bejegyzem:

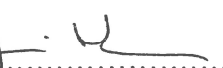
SZKV-1.1. - Hulladékgazdálkodási szakértő

Az engedély határozatlan ideig érvényes.

A határozatot a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 42. §-ában és a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009. (XII.21.) kormányrendeletben biztosított hatáskörömben hoztam.

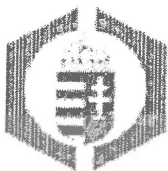
A határozat a kérelemnek helyt adott, ezért a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (4) bekezdése alapján az indokolást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást mellőztem.

Kelt: 2014. április 16.

p.h.
Michnyóczki Nándor
titkár

Kapják:

1. Mezei Gábor (3533 Miskolc Komlós tető 19.)
2. Irattár

Ügyszám: 86/2/05/2014

Ügyintéző neve: Balogh Babett

Tárgy: Víz- és földtani közeg védelem tevékenység engedélyezése

HATÁROZAT

Név: **Mezei Gábor**

Lakcím: **3533 Miskolc Komlós tető 19.**

Végzettségek:

okl. földtudományi mérnök (száma: 361/1985.06.25., kelte: 1985/06/25)

Kamarai nyilvántartási szám: **05-0758**

számára az alábbi tevékenység folytatását engedélyezem, ezzel egyidejűleg a jogosultságot a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett névjegyzékbe bejegyzem:

SZKV-1.3. - Víz- és földtani közeg védelem

Az engedély határozatlan ideig érvényes.

A határozatot a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 42. §-ában és a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009. (XII.21.) kormányrendeletben biztosított hatáskörömben hoztam.

A határozat a kérelemnek helyt adott, ezért a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (4) bekezdése alapján az indokolást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást mellőztem.

Kelt: 2014. április 16.

Michnyóczy Nándor
titkár

Kapják:

1. Mezei Gábor (3533 Miskolc Komlós tető 19.)
2. Irattár

Ügyszám: 87/2/05/2014

Ügyintéző neve: Balogh Babett

Tárgy: Zaj- és rezgésvédelem szakértő tevékenység engedélyezése

HATÁROZAT

Név: **Mezei Gábor**

Lakcím: **3533 Miskolc Komlós tető 19.**

Végzettségek:

okl. földtudományi mérnök (száma: 361/1985.06.25., kelte: 1985/06/25)

Kamarai nyilvántartási szám: **05-0758**

számára az alábbi tevékenység folytatását engedélyezem, ezzel egyidejűleg a jogosultságot a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett névjegyzékbe bejegyzem:

SZKV-1.4. - Zaj- és rezgésvédelem szakértő

Az engedély határozatlan ideig érvényes.

A határozatot a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 42. §-ában és a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009. (XII.21.) kormányrendeletben biztosított hatáskörömben hoztam.

A határozat a kérelemnek helyt adott, ezért a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (4) bekezdése alapján az indokolást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást mellőztem.

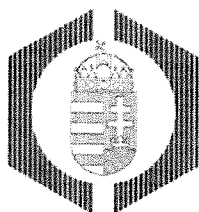
Kelt: 2014. április 16.

p.h.

Kapják:

1. Mezei Gábor (3533 Miskolc Komlós tető 19.)
2. Irattár

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI MÉRNÖKI KAMARA
3525 Miskolc, Kossuth u. 11. • Telefon: (46) 505-483 • Fax: (46) 505-484
Postacím: 3501 Miskolc Pf.: 370 • E-mail: bomek@t-online.hu
Honlap: www.bomek.hu • Ügyfélfogadás: hétfő, kedd, csütörtök: 8–12-ig

Határozat száma: 440/2012
Ügyintéző: Dr. Palásti Péter

Tárgy: szakértői tevékenység átsorolása

HATÁROZAT

Fülöp Miklós
okl. bányageológus mérnök
akinek

kamarai nyilvántartási száma: 05-0762,

születési helye:

anyja neve:

lakcíme: 3525 Miskolc, Kazinczy u. 28. 3/2.

oklevelének kiállítója: Nehézipari Műszaki Egyetem, Miskolc, száma: 386/1986., kelte: 1986. június 26.

kérelmére korábbi, a 378/2007. (XII.23) Kormányrendelet szerint kiadott KV-SZ szakterületre 662/2009 iktatószám alatt 2009. november 10. napján kiadott környezetvédelmi szakértői engedélyét átsorolom és

ENGEDÉLYEZEM,

hogy,

SZKV-hu	Hulladékgazdálkodás
SZKV-le	Levegőtisztaság-védelem
SZKV-vf	Víz- és földtani közeg védelem
SZKV-zr	Zaj- és rezgésvédelem

szakterületen szakértői tevékenységet végezzen.

Ezzel egyidejűleg a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett Országos Tervezői és Szakértői Névjegyzékbe SZKV-hu 05-0762, SZKV-le 05-0762, SZKV-vf 05-0762, SZKV-zr 05-0762 számon bejegyeztem.

Jelen engedély visszavonásig érvényes, de az engedélyezett tervezési tevékenységet csak akkor végezheti, ha a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett – az adott időszakra hatályos – országos Névjegyzékében szerepel.

Tájékoztatom, hogy a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009 (XII.21) Korm. rendelet szerint a szakmagyakorló a bejegyzett adataiban bekövetkezett változást 8 munkanapon belül írásban köteles bejelenteni a területi szakmai kamarának.

A határozatot a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 42. §-ában és a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009 (XII.21) Korm. rendelet 3. § a) pontjában biztosított hatáskörömben hoztam.

Az indoklást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 71. § (1), valamint 72. § (4) bekezdése alapján mellőztem.

Miskolc, 2012. június 13.

Dr. Palásti Péter
titkár

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI
ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Főigazgató

Iktatószám:	14/5298-4/2012.	Tárgy:	Szakértői tevékenység engedélyezése természetvédelem szakterület élővilágvédelem részterületére
Ügyintéző:	dr. Hargitai Erzsébet	Nyilvántartási szám:	SZ-0060/2012.
Szakmai ügyintéző:	Hévizi Gergely		

HATÁROZAT

Mesterházy Attila (lakik: 9500 Celldömölk, Hunyadi utca 55.) kérelmezőt, aki

született: {

anyja neve:

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Szent István Egyetem;
Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar;
40/2006.; 2006. június 16.

Nyugat-Magyarországi Egyetem
Erdőmérnöki Kar;
21/2002.; 2002. június 12.

Tessedik Sámuel Főiskola;
Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar
3126/2001.; 2001. június 30.

szakképzettség:

okleveles környezetgazdálkodási agrármérnök
vadgazda mérnök
környezetgazdálkodási agrármérnök

SZTV   Élővilágvédelem

szakterületen a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2012. szeptember „16.”

Tolnai Jánosné Dr.
főigazgató

Nyilatkozat

A MENDIKÁS Kft. (3525 Miskolc, Kazinczy u. 28. 2/4), mint az »Az Alsózsolca 0132/6, 0132/8, 0132/9, 0132/10, 0133, 0134/1, 0134/2 hrsz-ú és a Felsőzsolca 090 hrsz-ú ingatlanokon tervezett bányászati tevékenység (tervezett „Alsózsolca VII. - homok, átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányatelek) környezeti hatástanulmánya« című dokumentáció készítője nyilatkozik, hogy a tevékenység megkezdését követően nem kerül sor a 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 2 § 1. e) szerinti összetartozó tevékenységnek minősülő új tevékenység megvalósítására, és a tevékenység a telepítési helyen vagy a szomszédos ingatlanon folytatott vagy tervezett azonos jellegű más tevékenységgel összeadódva nem éri el a tevékenységre az 1. vagy a 3. számú melléklet szerinti meghatározott küszöbértéket.

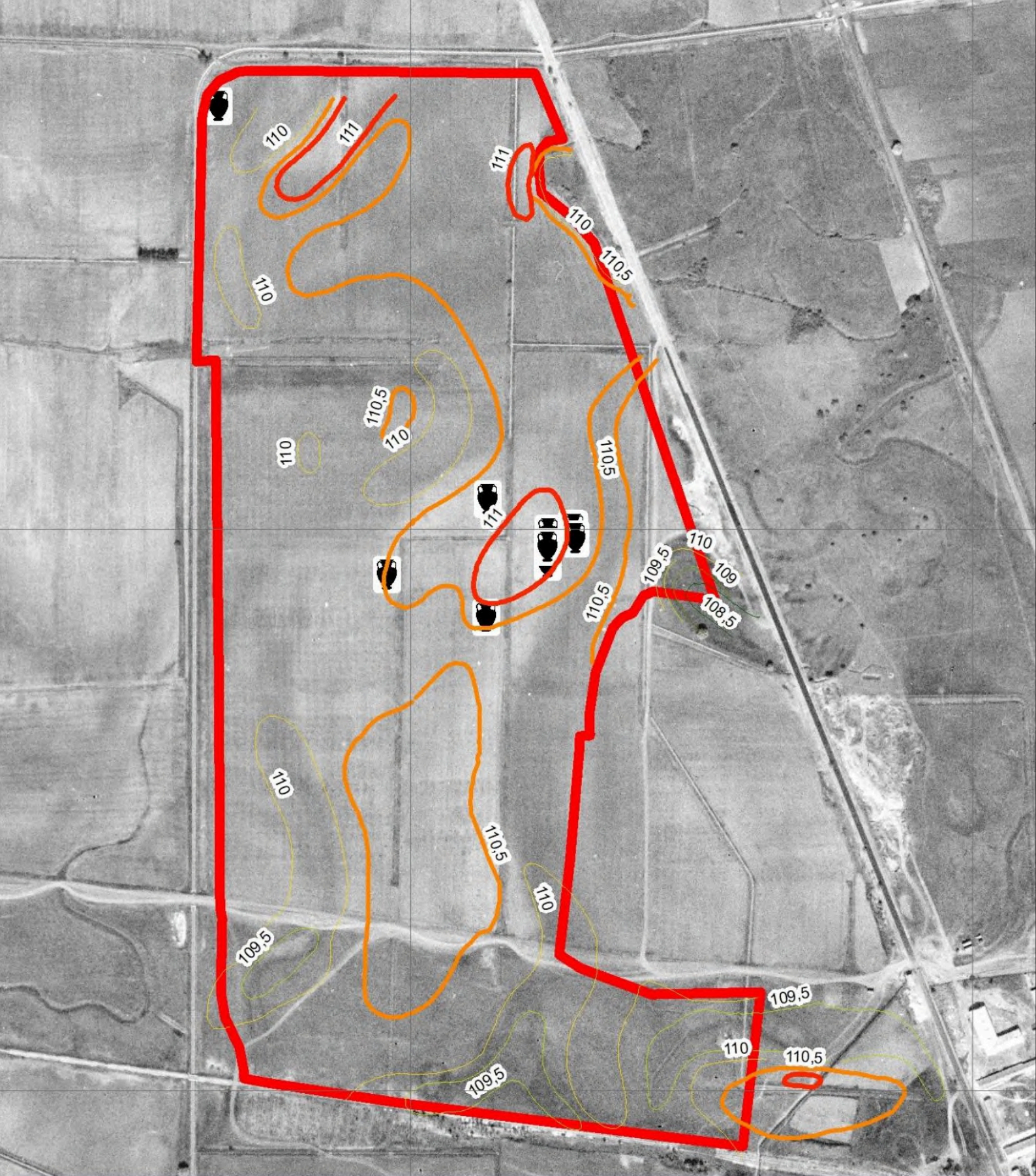
Miskolc, 2021. november 11.

MENDIKÁS Kft.

3. melléklet

Döntéselőkészítő örökségvédelmi hatástanulmány

Döntéselőkészítő Örökségvédelmi Hatástanulmány
régészeti fejezetei
Alsó- és Felsőzsolca külterületén tervezett
bányászati terület kialakításához
2020.

Tartalom

Előzmények	2
Az örökségvédelmi hatástanulmány tartalma	4
A kutatási terület elhelyezkedése	4
A terület domborzati viszonyai	8
A kutatási terület a történeti térképeken	12
A vizsgált terület régészeti terepbejárása	15
Régészeti értékleltár	20
A pufferrónába eső régészeti lelőhelyek részletezése	20
Újabb régészeti kutatások a vizsgálati terület környezetében	23
A kutatott területen 2019-20-ban meghatározott újabb régészeti lelőhelyek	25
Összegzés - a régészeti lelőhelyek állapotát befolyásoló tervezett változtatások és azok kezelése	27
Nyilatkozat	31

Előzmények

Alsózsolca és Felsőzsolca külterületén tervezett bányászati kutatási terület létesítéshez kapcsolódóan a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kormányhivatal 1865-0715 JÉÖH-Azsolca-számú, 2019. augusztus 8.-án kelt nyilatkozatában az alábbi előírásokkal szolgált:

A tervezett kutatási területen nyilvántartott régészeti lelőhely nem található, ugyanakkor nyugati irányból, a terület nyugati határát képező észak-déli irányú vízelvezető csatorna nyugati oldalán közvetlenül határos nagy kiterjedésű nyilvántartott régészeti lelőhelyekkel: Alsózsolca, Simárd-dűlő (régészeti azonosító: 54683), Alsózsolca, Simárd I. (régészeti azonosító: 16568), Felsőzsolca, Simárd II. (régészeti azonosító: 16569).

A kutatási területtel egyező domborzati környezetben fekvő lelőhelyek közelsége és az emberi megtelepedés szempontjából kedvező domborzati viszonyai miatt a kutatási terület – amelynek területét régészeti kutatás eddig nem érintette – a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) 7.§ 29. pontja szerinti régészeti érdekű terület. A területen tervezett bányászati tevékenység veszélyeztetheti a régészeti örökség elemeit.

Fentiek alapján a Hivatal az alábbi előírással szolgált:

A kutatási terület bányászati célú felhasználása, valamint a bányászati tevékenység tervezése szempontjából fontos a terület régészeti érintettségének pontos felmérése, ezért a kutatási területen található régészeti örökségi elemek pontos meghatározása céljából örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíttetni.

A Mendikás KFT megbízásából fenti okokból készítettük el az érintett terület döntés előkészítő régészeti örökségvédelmi hatástanulmányát 2019. szeptembere és 2020. márciusa között.

A kulturális örökségünk megóvásáról a 2001. évi LXIV törvény a kulturális örökség védelméről (Kötv)- rendelkezik.

E törvény 85/A. § szól az **örökségvédelmi hatástanulmány** készítéséről is: Örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni a település településfejlesztési koncepciójának kidolgozása során. Ha a településfejlesztési koncepció készítésekor nem készült, vagy a rendezés alá vont területre nincs örökségvédelmi hatástanulmány, vagy van, de az tíz évnél régebbi, akkor azt a rendezés alá vont területre el kell készíteni.

A örökségvédelmi hatástanulmány elkészítésének célja, hogy felderítse, felmérje a településrendezéssel kapcsolatos örökségvédelmi hatásokat és javaslatot tegyen az örökségvédelmi értékek megóvására. Örökségvédelmi hatástanulmány, készítése nélkül előfordulhat, hogy egy a településen belül tervezett beruházási, fejlesztési terület kivitelezés közben kiderülő régészeti, vagy műemléki érintettsége meggátolhatja a beruházás megvalósulását, esetleg váratlan, előre nem számított régészeti feladatellátást tesz szükségessé, mely komolyan befolyásolhatja a tervezett beruházás bekerülési költségeit és megvalósíthatóságát. Régészeti lelőhely területén korlátozottan lehet földmunkát végezni, valamint a régészeti örökség emlékeit csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el. A régészeti lelőhelyek veszélyeztetése, megsemmisítése, akár csak részlegesen is, örökségvédelmi bírság kiszabását vonja maga után.

A Kormány 68/2018 (IV.9.) rendelete az örökségvédelmi hatástanulmányról 14. sz. melléklete rögzíti a településrendezési eszközök esetében készített örökségvédelmi hatástanulmány részletes tartalmi követelményeit. E követelmény rendszer magába foglalja a műemléki, és régészeti részeket is.

Az örökségvédelmi hatástanulmány tartalma

A települési örökségvédelmi hatástanulmány szöveges dokumentum, azonosításra alkalmas térképi ábrázolással, fotókkal és egyéb adatokkal, amely legalább az alábbiakat tartalmazza:

1. Örökségvédelmi vizsgálat:
  - 1.1. A település történeti leírása (a történeti település- és tájszerkezet alakulása, a történeti településmag),
  - 1.2. A település régészeti örökségének felmérése újonnan beépítésre szánt területnek kijelölt terület esetén terepbejárással,
  - 1.3. A védett műemléki értékek települési értékleltára, amely értékkataszterben tartalmazza:
    - 1.3.1. a világörökségi, és a világörökségi várományos helyszínek és területeket,
    - 1.3.2. az országos építészeti örökség elemeit,
    - 1.3.3. a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeket és a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket.
  - 1.4. A helyi építészeti örökség települési értékleltára, amely értékkataszterben az önkormányzati főépítész által meghatározottak szerint tartalmazza a helyi építészeti örökség országos vagy helyi védelemre méltó elemeit:
    - 1.4.1. településszerkezetet,
    - 1.4.2. telekstruktúrát és az utcavonal-vezetést,
    - 1.4.3. utcaképet vagy utcakép részletet,
    - 1.4.4. egyéb településkarakter elemeket,
    - 1.4.5. építményrészletet vagy az alkalmazott anyaghasználatot, tömegformálást, homlokzati kialakítást,
    - 1.4.6. táj- és kertépítészeti alkotást, egyedi tájértéket, növényzetet,
    - 1.4.7. szobrot, képzőművészeti alkotást, utcabútort.
2. A rendezés során tervezett változások hatáselemzése:
  - 2.1. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése.
  - 2.2. A 2.1. pontban szereplő változások hatásai:
    - 2.2.1. a régészeti örökségre,
    - 2.2.2. a történeti településre, település- és tájszerkezetre,
    - 2.2.3. a települési értékleltárban szereplő műemléki értékekre.
3. Az értékvédelmi terv tartalmazza:
  - 3.1. az értékleltárban szerepeltetett értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények, valamint
  - 3.2. az önkormányzati feladatok meghatározását.

Munkánkban értelemszerűen kizárólag a kutatott terület régészeti értékeivel foglalkozunk.

A törvény által előírt kötelező tartalmi elemeket kiegészítettük a régészeti lelőhelyek meghatározására és értelmezésére vonatkozó szakmai kritériumokkal.

A kutatási terület elhelyezkedése

A kutatási terület Felsőzsolca és Alsózsolca települések külterületén, a Simárd-dűlőben található. Nyugati, északi és keleti oldalról bányavíztározók, délről a vasútvonal határolja.

A kutatási terület töréspontjainak EOY-kordinátái az alábbiak:

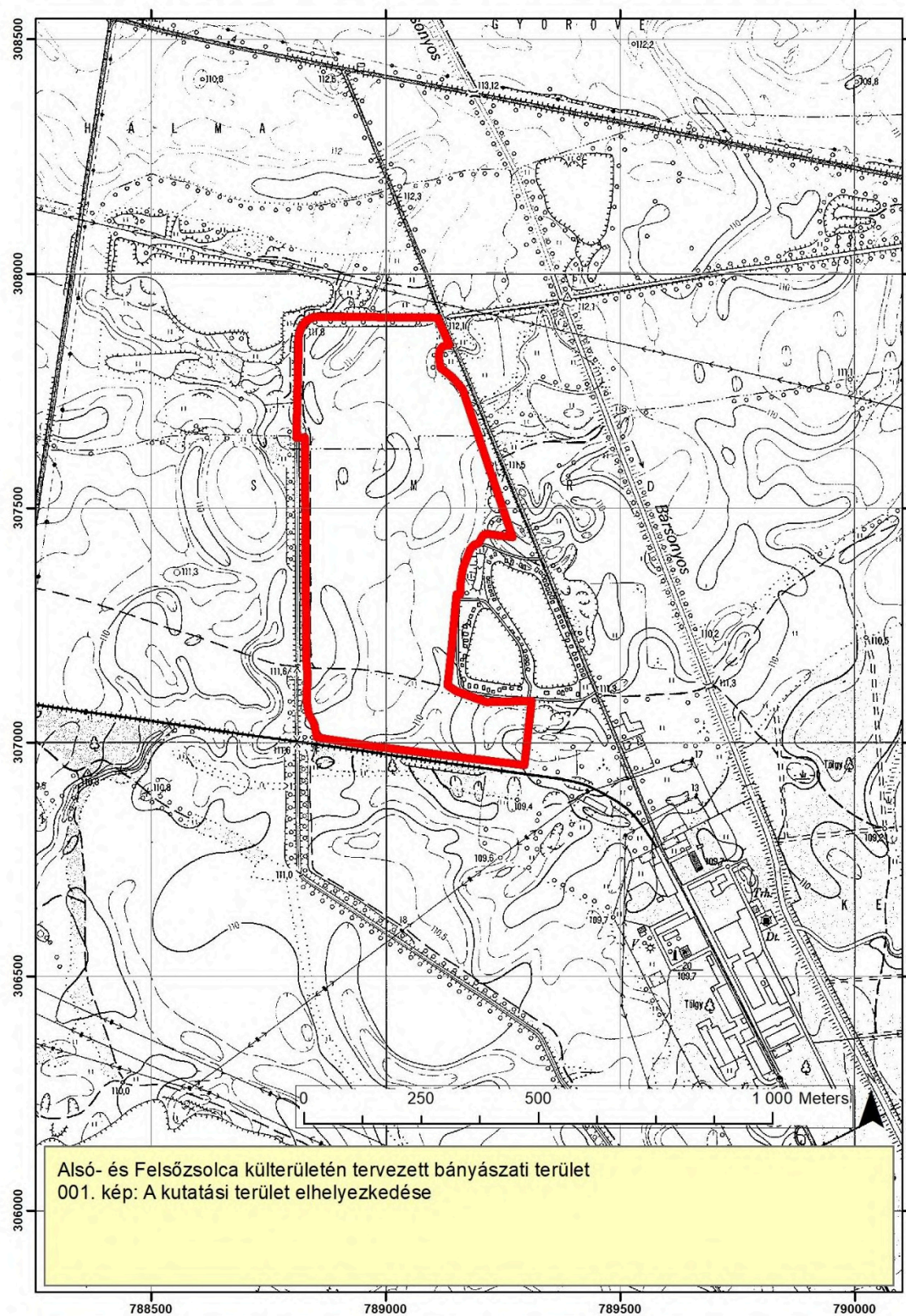
1. táblázat A Kutatási terület töréspontjainak koordinátái

Töréspont száma	EOY Y [m]	EOY X [m]	Z [mBf]
1	788 989,71	307 906,55	108,95
2	789 110,41	307 905,47	108,37
3	789 135,46	307 846,95	109,27
4	789 122,23	307 845,04	109,19
5	789 116,01	307 837,34	109,19
6	789 113,62	307 823,75	109,19
7	789 116,41	307 799,56	109,12
8	789 142,51	307 778,58	108,94
9	789 163,67	307 753,93	108,57
10	789 270,78	307 437,17	107,79
11	789 215,89	307 444,44	107,09
12	789 206,90	307 440,97	106,98
13	789 197,75	307 425,22	106,86
14	789 187,94	307 421,21	106,81
15	789 180,17	307 411,90	106,79
16	789 164,64	307 372,53	106,98
17	789 158,74	307 334,73	107,61
18	789 159,29	307 316,11	107,91
19	789 150,92	307 315,86	107,94
20	789 150,29	307 302,03	108,01
21	789 141,51	307 204,71	107,63
22	789 132,49	307 121,20	107,04
23	789 150,63	307 109,22	107,32
24	789 158,86	307 105,99	107,44
25	789 213,96	307 086,12	107,70
26	789 311,56	307 087,84	106,80
27	789 295,64	306 950,67	107,14
28	788 990,33	306 989,35	107,60
29	788 873,24	307 007,43	107,04
30	788 852,54	307 010,79	106,30
31	788 851,70	307 018,46	106,17
32	788 847,70	307 038,66	105,97
33	788 836,92	307 060,92	105,99

34	788 835,24	307 064,86	105,99
35	788 831,49	307 087,71	106,29
36	788 832,17	307 120,33	106,95
37	788 832,85	307 152,95	107,27
38	788 831,11	307 163,03	107,34
39	788 830,41	307 285,06	108,54
40	788 829,27	307 384,58	109,76
41	788 828,58	307 486,36	109,04
42	788 828,47	307 502,64	109,03
43	788 827,10	307 650,44	108,93
44	788 809,81	307 648,95	109,06
45	788 814,73	307 868,03	110,10
46	788 819,69	307 885,99	110,61
47	788 830,44	307 899,16	110,91
48	788 846,40	307 906,42	110,90
49	788 857,05	307 907,75	110,74

A kutatási terület elhelyezkedését az 1. sz. kép mutatja:

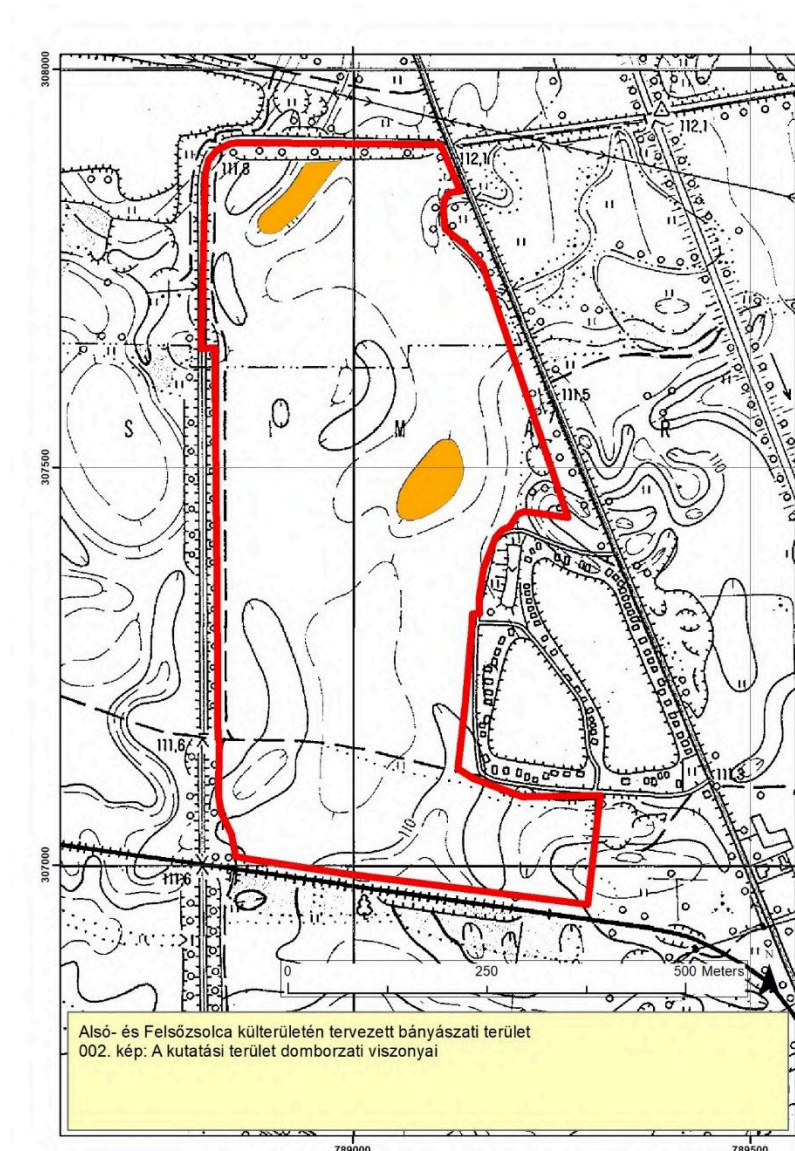

A terület domborzati viszonyai

A vizsgált terület az egykori földrajzi környezet meghatározó 2 vízrendszer között található. Nyugatról a történeti térképek elnevezései alapján a Kígyós, Sebes ér, Nolaji ér, Szendrő érként nevezett vízfolyás (egy térképen még Holt-Sajóként is említik) állandóan változó medre, míg keletről a Bársonyos szintén változó medrei határolják.

A felszín tengerszint feletti magassága 108-111,8 mBf között változik.

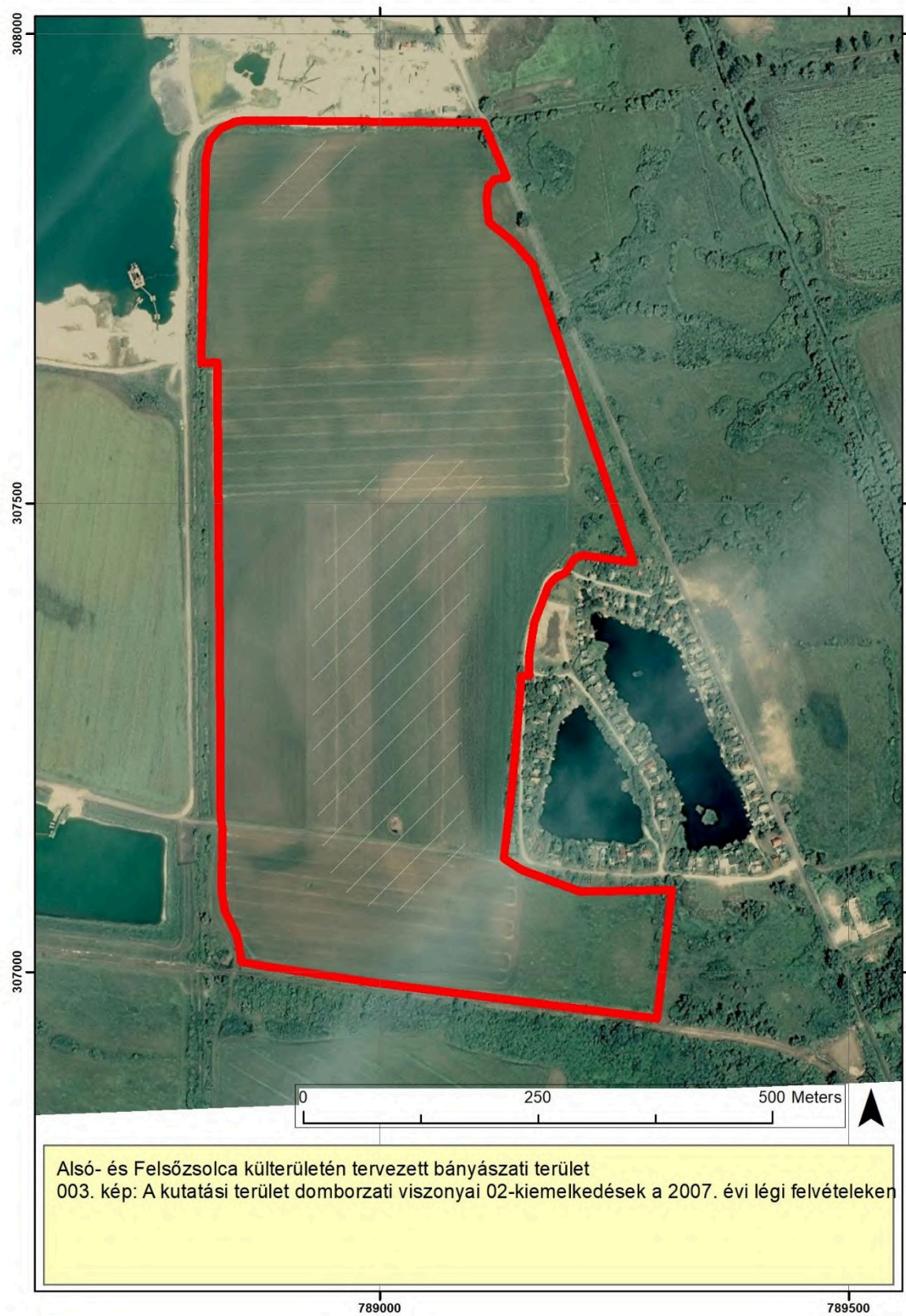
Legmagasabb pontja a kutatási terület ÉNy-i sarkában volt egykor (111,8 mBf), mára elbányászták. E kiemelkedésen túl a magasabb térszínek a 111 méteren találhatóak. Ezeket az alábbi térképen jelöltük:

E kiemelkedések közül a terület közepén található 111 méteres szintvonallal határolt terület déli részéhez egy É-D-irányban húzódó, 400x150 méter kiterjedésű, 110,5 mBf magasságú terület is kapcsolódik, mely a terület légi felvételei alapján szintén kevésbé vízjárta, és

alkalmas a megtelepedésre (**003. kép**). E felszínt a 003. képen ferde fehér sraffozással jelöltük.

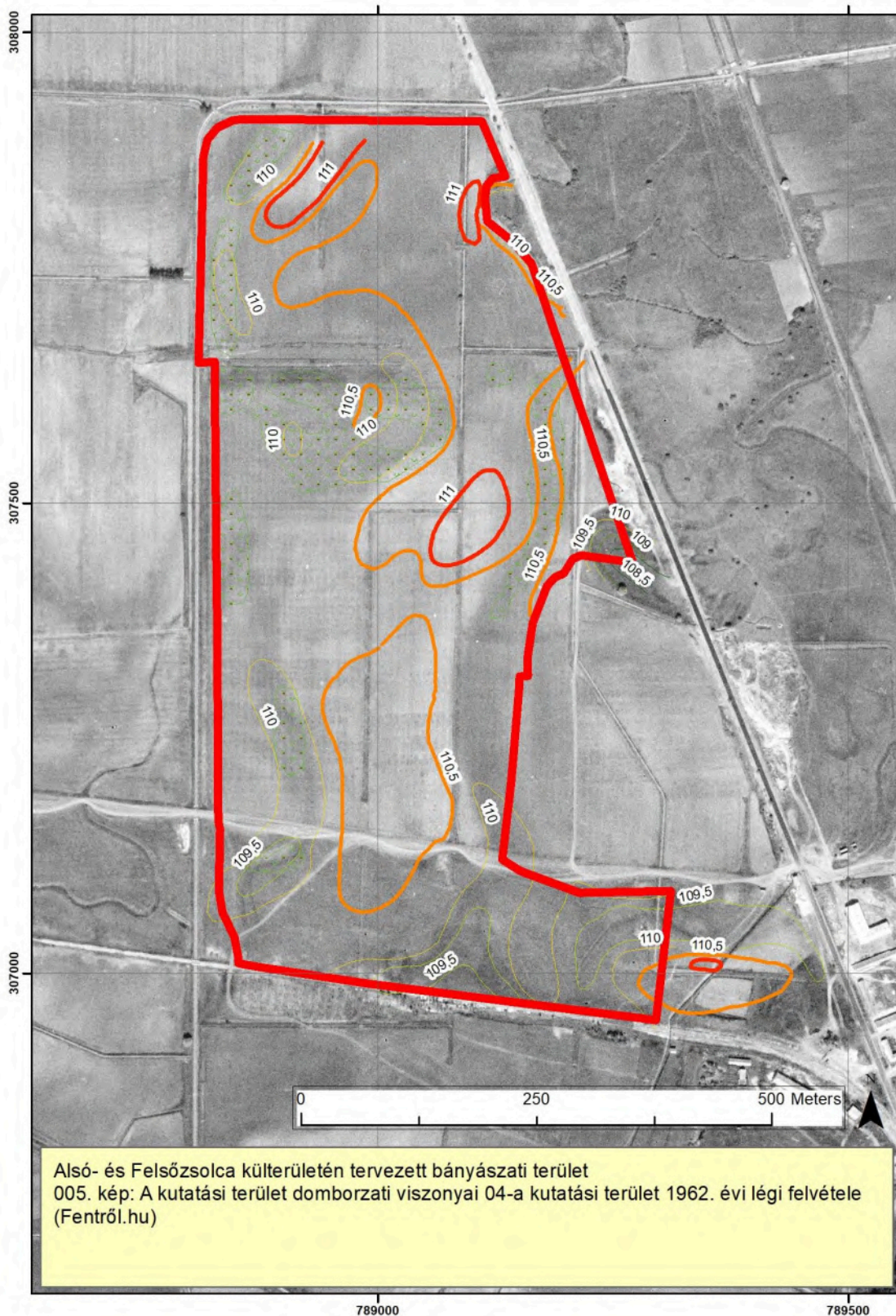

A felszínt É-D-irányú vízfolyások medrei tagolják. A 108-110 mBf-ú részeken a terület 2010. évi árvíz során készített úrfelvételén jól láthatóak a vízzel ismét megtelt medrek, és az általuk körülvelt, megtelepedésre alkalmas térszínek (**004. kép**).

A vizsgált terület 1962. évi légi felvételén is markánsan megjelennek a 002. képen meghatározott kiemelkedések, a 003. képen meghatározott, megtelepedésre alkalmas központi kiemelkedés, valamint a 004. képen már mutatott vízjárta mélyedések (**005. kép**).

A kutatási terület a történeti térképeken

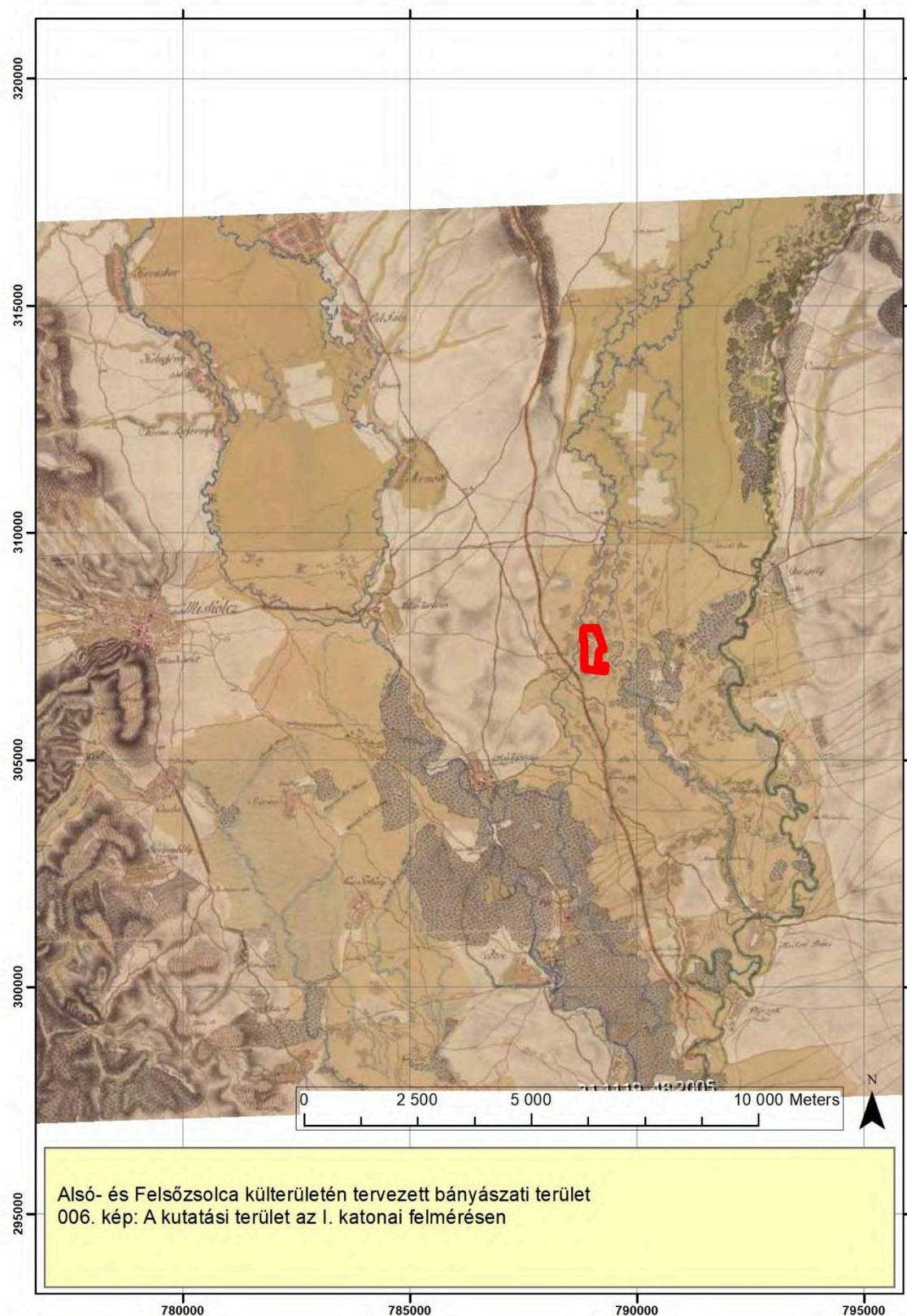
A vizsgált terület az egykori földrajzi környezet meghatározó 2 vízrendszer között található. Nyugatról a történeti térképek elnevezései alapján a Kígyós, Sebes ér, Nolaji ér, Szendrő érként nevezett vízfolyás (egy térképen még Holt-Sajóként is említik) állandóan változó medre, míg keletről a Bársonyos szintén változó medrei határolják.

Az I. katonai felmérés georeferált térképlapján jól látható, hogy a Hernád-Bársonyos, és a Sajó-folyó egykori medrei egy kisebb hátat fognak közre. Ennek pereme mentén, még a Hernád-Bársonyos sík többnyire rét-legelőként hasznosított területén van a kutatási terület. E háton haladt a 18. században egy É-D. irányú út, valamint itt volt Borsod és Abaúj vármegyék határa is. A térképen látható vastag sötétbarna vonal a megyehatár, ezt keresztezi a kutatási területen az É-D-irányba haladó út.

A két vízfolyás-rendszer közötti száraz É-D irányú háton vezetett a középkori teleüléseket elválasztó határ és több útvonal is. Ennek megfelelően a területet élénken használták a régi térképi források alapján is, és ebből következik, hogy ez nem volt más a korábbi korokban is.

A kutatási területen átvezető kora-újkorai út Arnóton, Sajóvámoson és Edelényen keresztül a Kárpát-medence északi területeire vezetett, délre haladva pedig Bőcsnél átkelve a Hernádon, a Tiszaluci Tisza-átkelő felé, a Tiszántúlon át Erdély felé vitt.

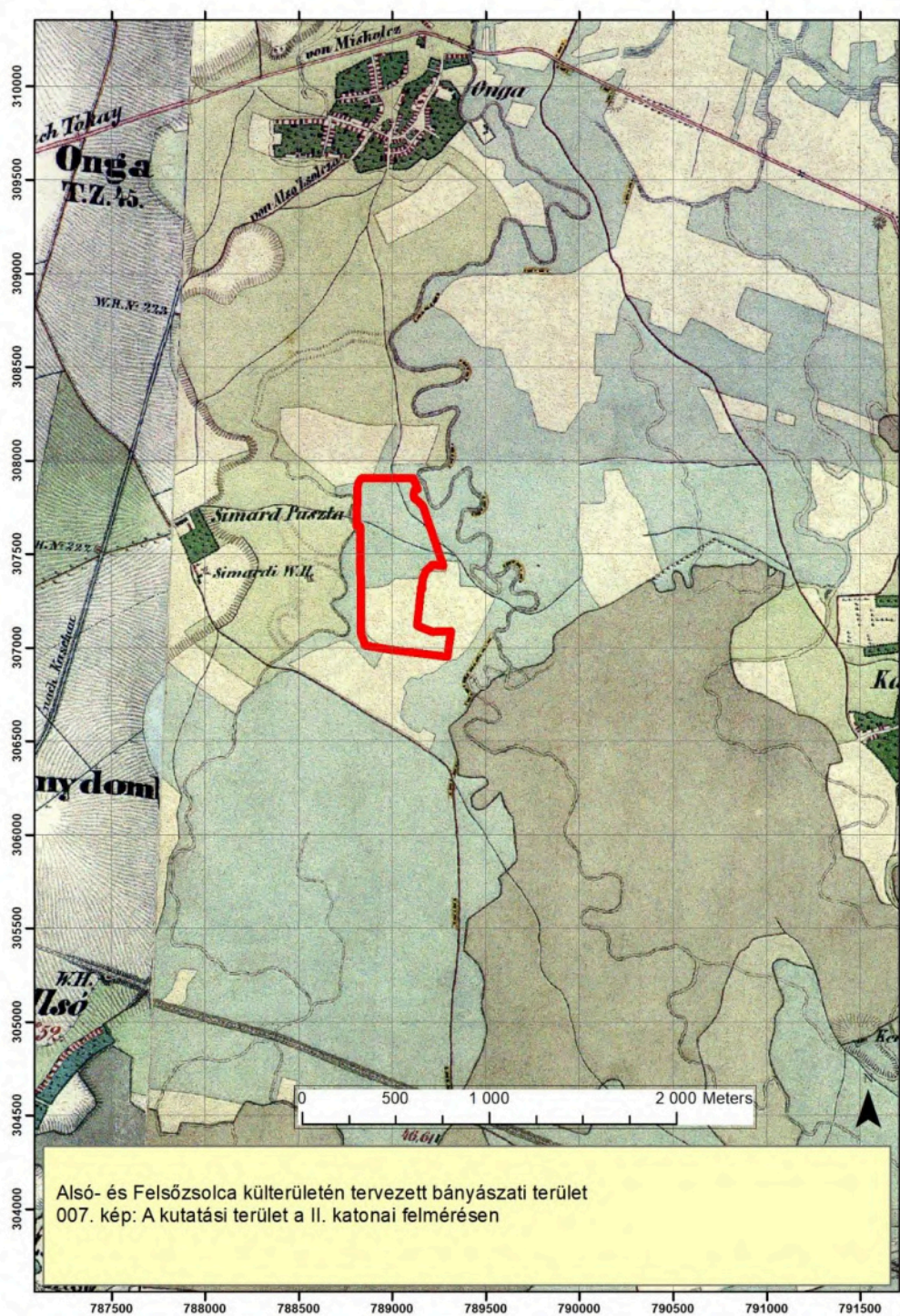

A II. katonai felmérés térképe szintén mutatja az elhagyott folyómedreket, a két megye határát, valamint az É-D-i utat. Egykori településre, régészeti lelőhelyre utaló térképi elemként határozhatjuk meg a kutatási terület nyugati szomszédságában feltüntetett Simárd-pusztát.

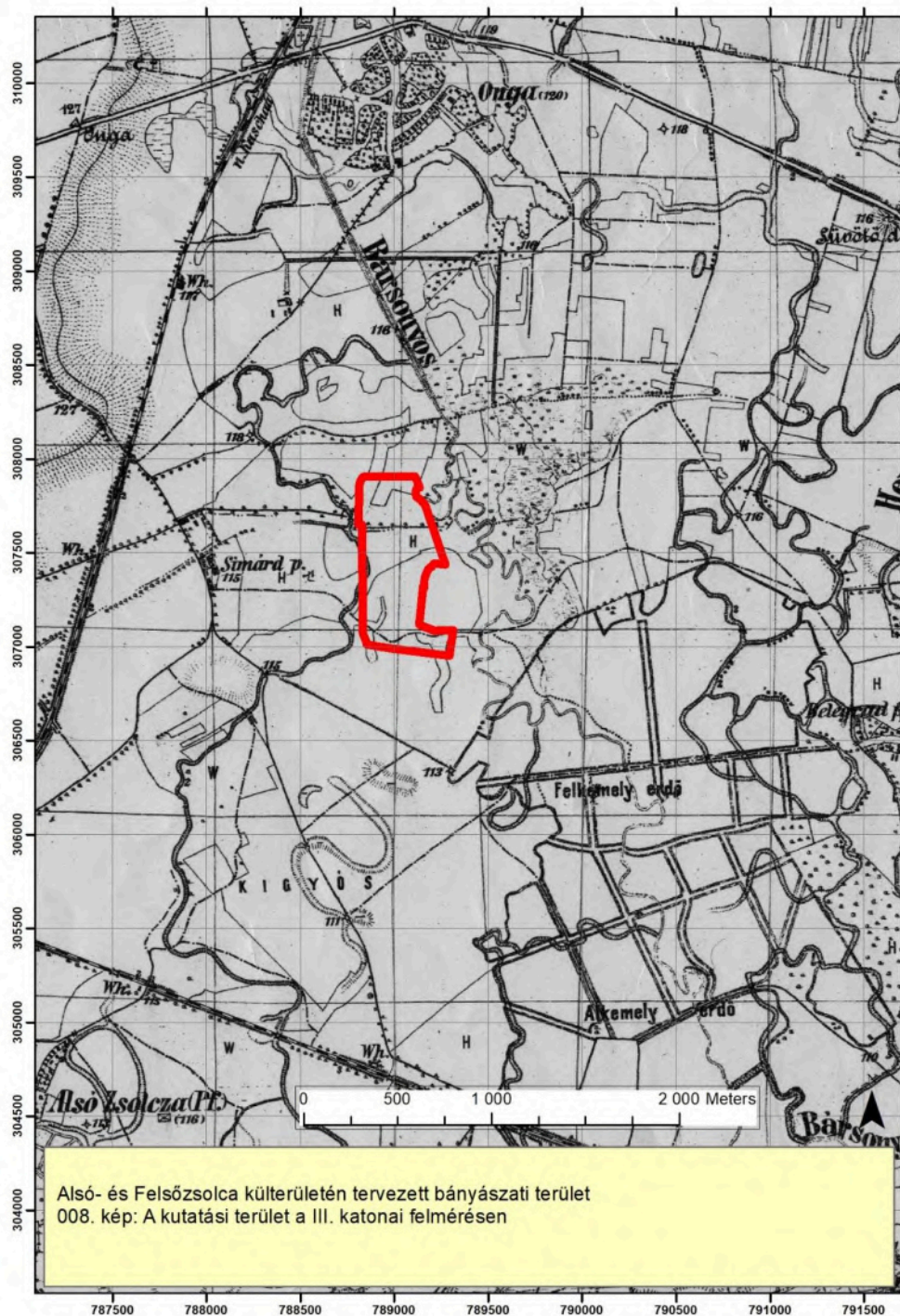

helynevet (**007. kép**). (Középkori megtelepedésre utaló nyomokat azonban a kutatási területen a régészeti terepbejárás során nem találtunk). Jól látható, hogy a Bársonyos-patak egykori medrei a vizsgált felszínt keletről és nyugatról is egyaránt körbe veszik. A történeti korokban a vizsgált felszín északi részét a mély fekvése miatt jórészt rét-legelőként használták, déli felét szántották.

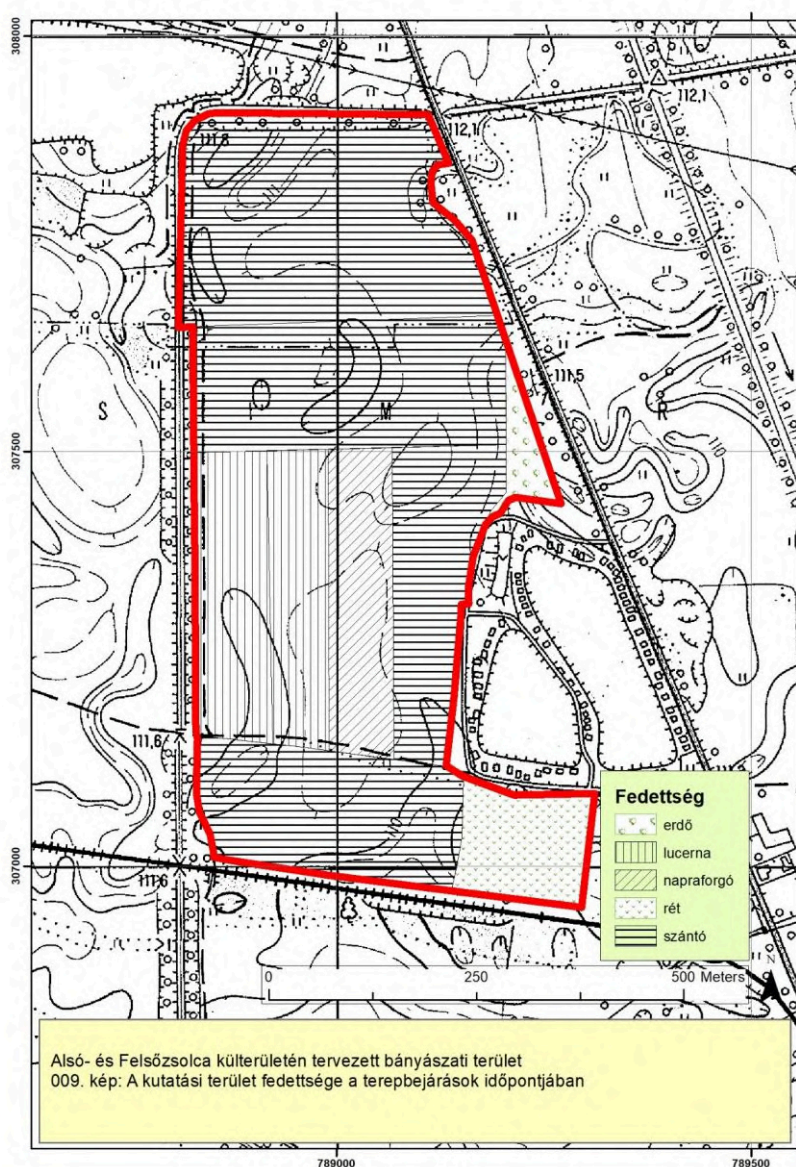
A III. katonai felmérés ugyanazt az egy földrajzi nevet – Simárd- és ugyanazt a vízrajzi állapotot mutatja, mint a II. katonai felmérés (008. kép).

A vizsgált terület régészeti terepbejárása

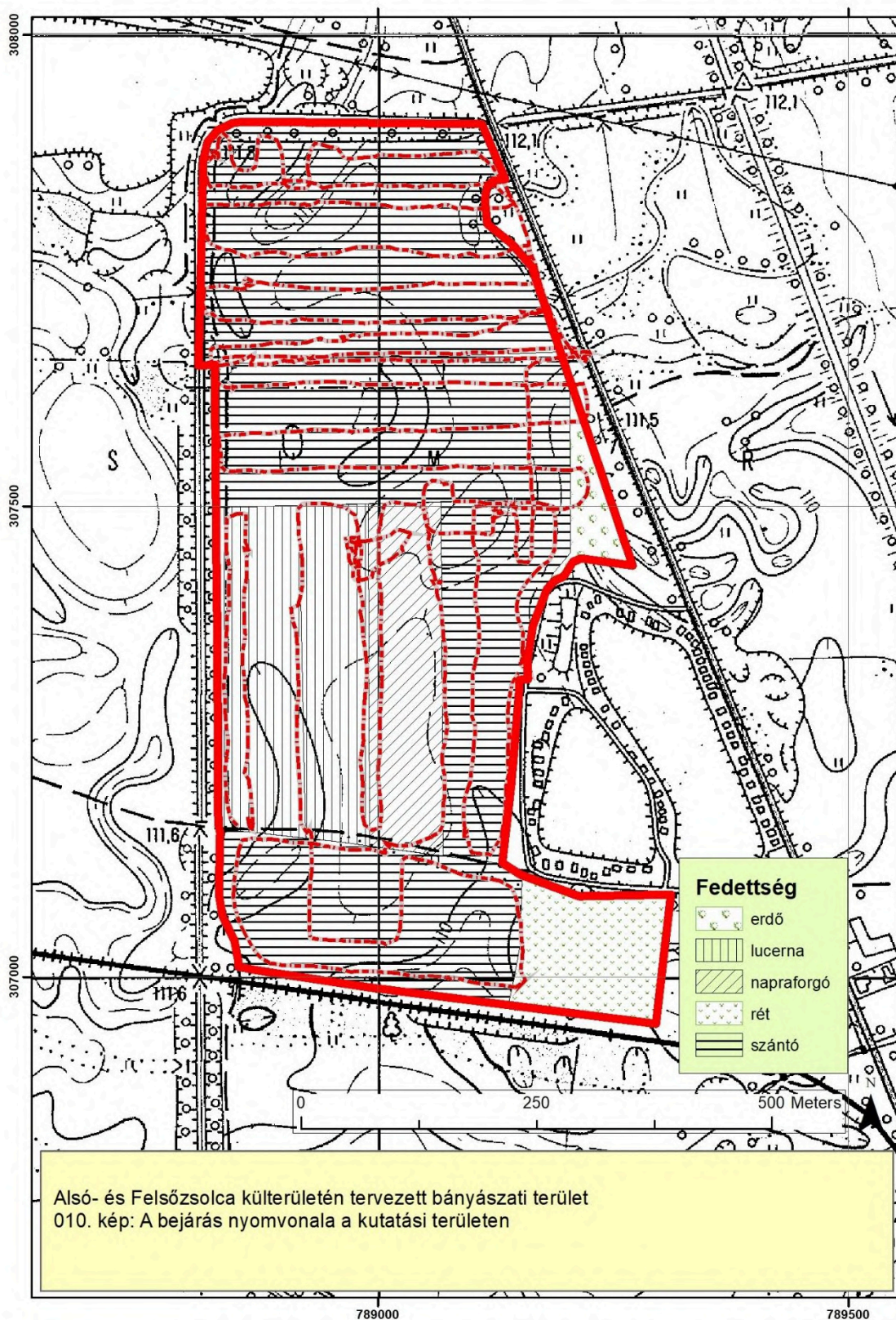
A vizsgált terület régészeti terepbejárását 2019. szeptembere és 2020. februárja között végeztük. A területet részben fedő lucerna föld mind 2019-ben, mind 2020-ban korlátozta a megfigyelési lehetőségeket, de ennek ellenére a kikopott lucerna lehetővé tette, hogy ott is eredménnyel határozzunk meg régészeti lelőhelyet. A terület keleti szélén egy vékony akácós sáv húzódik, DNY-i csücske pedig rét-legelő. Ezek a területek régészetileg fedettek, ott eredménnyel nem lehetett régészeti terepbejárást végezni. A többi helyszínen minden esetben meg lehetett várni a szántást és az azt követő esőt, ami letisztította a szántás során felszínre kerülő régészeti leleteket, így ott eredménnyel lehetett régészeti terepbejárást végezni.

A kutatási terület fedettségi viszonyait a **009. kép** mutatja.

A bejárás nyomvonalát a 010. kép mutatja.

A kutatási terület régészeti terepbejárása során 2 régészeti lelőhelyet lehetett meghatározni. Mindkét régészeti lelőhely egy-egy újkőkori település maradványa.

1. A „**Felsőzsolca-Simárd 2020**”-nevű régészeti lelőhely a vizsgálati terület ÉNy-i csücskében, annak egykori legmagasabb (111,8 mBf) pontja közelében került elő a szántásban. A szántás egyetlen újkőkori gödör leletanyagát hozta felszínre.

1. ábra Felsőzsolca-Somárd 2020. Az eke által kiszántott újkőkori gödör leletei

Koorináták: N48° 5' 58.31"; E20° 54' 41.08"

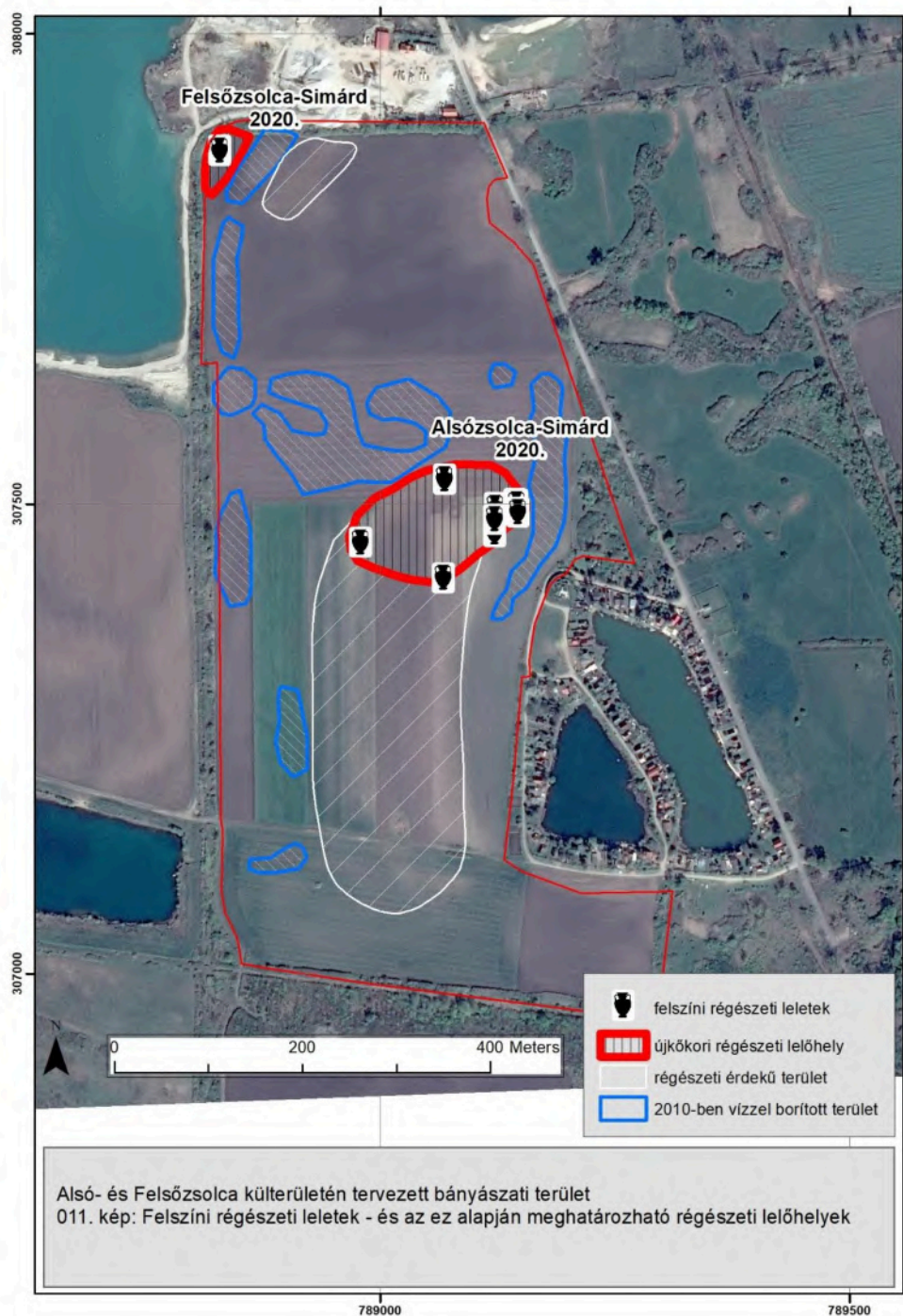
A pontszerűen előkerült régészeti leletek környezetében a szántásban, jó észlelési körülmények között semmiféle más régészeti leletet nem lehetett meghatározni. Nem voltak régészeti leletek a pontszerű lelet-előkerüléstől keletre található, régészeti érdekű területként is meghatározható, 110 mBf-ú kiemelkedésen sem a szántásban.

2. „**Alsózsolca-Simárd 2020**”-nevű régészeti lelőhely. Lucernában és szántott területen közepes felszíni leletsűrűségben, a terület közepén található 111 mBf-ú kiemelkedésen, 200x130 méteres foltban újkőkori kerámia töredék és égett tapasztás töredékek kerültek elő. E kiemelkedést nyugatról, északról, és keletről egykori vízmedrek határolják. Déli folytatása egy É-D irányú, 110 mBf-ú hát, amely 350 méter hosszú és 120 méter széles. E dombháton

felszíni régészeti leletet nem találtunk, noha elhelyezkedése miatt régészeti érdekű területként határozhatjuk meg.

A vizsgálati területen található régészeti lelőhelyek elhelyezkedését a **011. kép** mutatja.

Régészeti értékleltár

Egy terület régészeti érintettségének meghatározásánál fontos adat, hogy a közvetlen környezetében milyen régészeti lelőhelyek ismertek.. E régészeti lelőhelyek jellege, elhelyezkedése, összevetve a kutatott terület jellegével – domborzati-, relief-, magassági viszonyaival alapul szolgálhat a vizsgált terület régészeti értékeléséhez.

A pufferzónába eső régészeti lelőhelyek részletezése

A Miniszterelnökség által nyilvántartott közhiteles adatbázis szerint a vizsgálati terület szomszédságában 4 ismert régészeti lelőhely található. A vizsgálati terület melletti régészeti lelőhelyek számbavételénél nyugati irányba haladva a házgyári út, északra a 37-es sz. út, keletre a Bársonyos, délre pedig a Házgyári tó volt a kutatás határa.

E területről a miniszterelnökség közhiteles nyilvántartása az alábbi lelőhelyeket ismeri:

azonosító	lelőhelynév	település	jelenség	adattár/irodalom	megjegyzés
54683	Simárd dűlő	Felsőzsolca	bronzkor, neolitikum, település	HOM Rég. Ad. 2257-92, 3870-06, 4935-11, 5500-13, 5503-13, 5008-13 5608-14	Közvetlen nyugati szomszédja a vizsgált területnek. A lelőhely poligonját nem a lelőhely valódi határaihoz, hanem az adott telek széléhez igazítva, vonalzóval rajzolták meg.
16568	Simárd I.	Alsózsolca	neolitikum, bronzkor, római kor, település	HOM RégAd.: 3001-00	Területét már a kavicsbányászat jórészt elpusztította. csupán ÉK-i vége maradt meg eredeti állapotában.
16569	Simárd II.	Felsőzsolca	neolitikum, település	HOM Rég. Ad. 2257-92.	Dr Wolf Mária terepbejárása 1992. területén má bányató van.

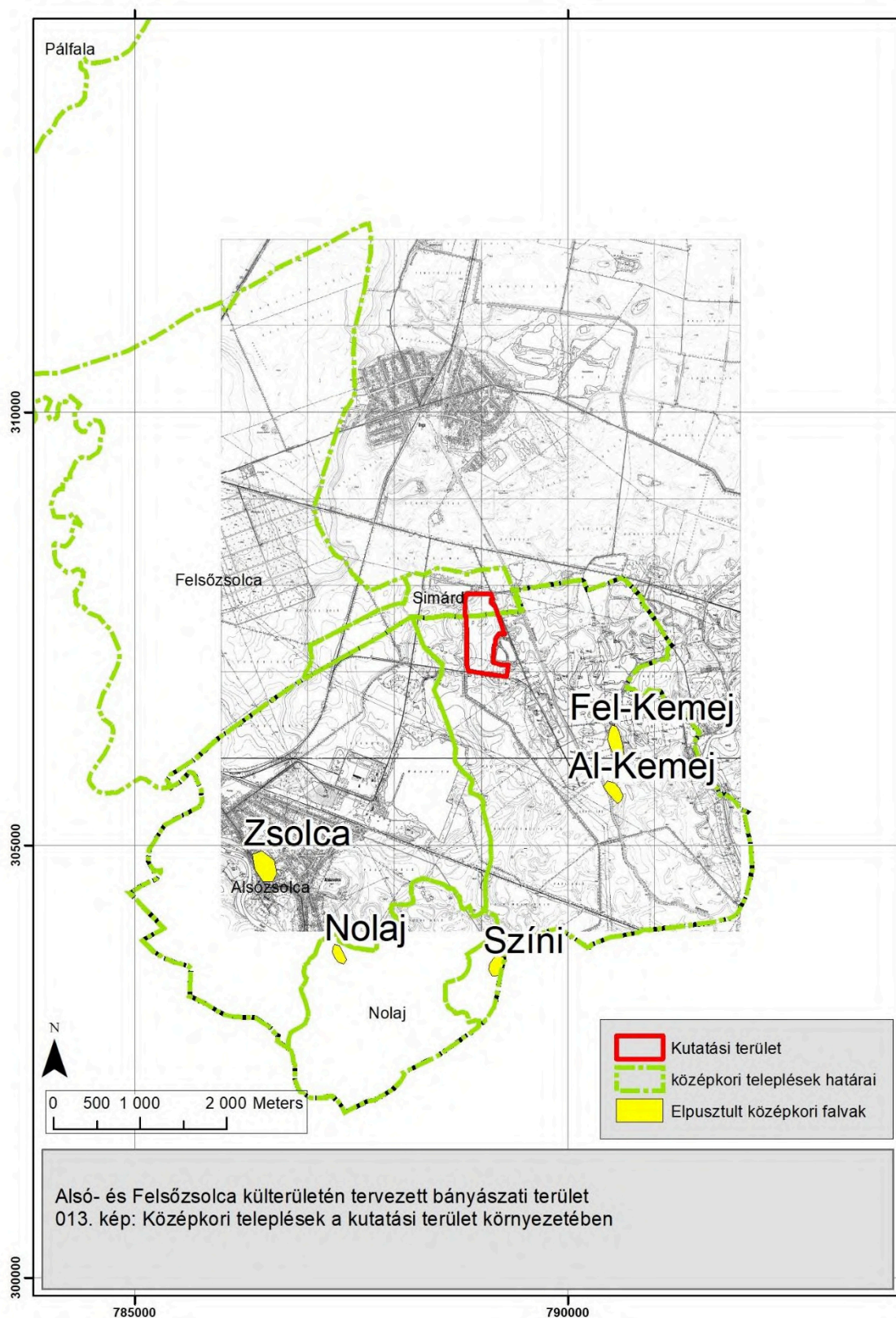
					Folytatása lehet a vizsgálati területen 2019-2020-ban megtalált újkőkori lelőhely, a Felsőzsolca-Simárd 2020 -nevű lelőhely
54272	Onga-Elekrülő út	Onga	őskori teleplés-nyomok	650/303/3016]	Hullám Dénes adatgyűjtése Előzetes régészeti dokumentáció-Csúcsvízmű-Szikszó összekötő távvezeték, 2016 [650/303/3016]

Fenti régészeti lelőhelyek az 54272-sz. lelőhely kivételével a kutatott területen található kettő újkőkori településsel alkothatnak egy rendszert.

A területtől É-ra található Simárd I., Simárd dűlő és Simárd Ny lelőhelyek egy történeti-földrajzi egységet képeznek. A terület minden bizonnyal elpusztult középkori település határát jelölheti.

A vizsgálati területen átmenő jelenlegi településhatárok, valamint a 18-19. századi térképek alapján igen jól meg lehet határozni az itt található egykori középkori települések határát. E települések közül van, amelyeknek a helyét is ismerjük. A vizsgálati terület északon ma Felsőzsolca, a középkorban az egykori Simárd, délen ma Alsózsolca, a középkorban feltehetően az egykori Kemej-falu területéhez tartozhatott (**013. kép**). A kutatási terület ugyan beleesik két középkori falu határába, de a vizsgálati területen nincs középkori faluhelyre utaló felszíni lelet.

A tervezési terület és a körülötte lévő elpusztult középkori települések viszonyát az alábbi térképünk mutatja:

16568, Simárd I.

2000-ben a Geokomplex kft megbízásából kavicsbánya nyitásához készült régészeti hatástanulmány a területről (HOM RégAd.: 3001-00). Bár a közhiteles adatbázisban ennek a lelőhelynek a neve a Simárd I, eredetileg Hellebrandt Magdolna az ettől északra fekvő területre használta 1992-ben a Simárd I. elnevezést (ma 54683).

A régészeti lelőhely területe 80%-ban ma már bányató.

54683 Simárd dűlő

1992-ben Hellebrandt Magdolna Felsőzsolca-Simárd I név alatt neolitik, bronzkori és császárkori lelőhelyet határoz meg a területen a Simárd pusztai tanyaépület környékén 300x300 méteres nagyságban (HOM RégAd.: 2257-92). A lelőhely területe azonban Alsózsolcához tartozik. Tőle É-ra jelöli a Felsőzsolca-Simárd II nevű lelőhely már valóban Felsőzsolcához tartozik (e lelőhely ma már teljes egészében bányató). A jelenlegi közhiteles adatbázis szerinti Simárd I. ettől a területtől délre fekszik (azon: 16568), de egy szerkezeti egységet képez vele.

2006-ban történt újra kutatás a területen amikor a bányanyitáshoz kapcsolódóan 300x500 méteres területen bronzkori lelőhelyet lokalizáltak (HOM RégAd.: 3870-06).

2011-ben újabb terepbejárás történt e helyen, mely a neolitikus és bronzkori lelőhely méretét szintén 300x500 méterben állapította meg (HOM RégAd.: 4935-11).

Ez a két adattári anyag a kisebb méretű 54683-as poligon alapja.

A HOM RégAd.: 5500-13, 5503-13 és 5508-13 anyagok a 2013-ban a Simárd dűlőben végzett próbafeltárásról számolnak be. A feltárás alkalmával, 25 kutatóárokkaal vizsgálták a terület Ny-i és középső felét. **A K-i lelőhelyrészen próbafeltárára nem került sor!** A feltárás során 50 régészeti jelenség került elő, sűrűsödésük a feltárt terület középső zónájára lokalizálható. A jelenségek a későbronzkorba sorolhatók. A terület középső részének védőpillérbe helyezését javasolja ezek alapján a tanulmány.

A K-i feltáratlan részt a térképeken megfigyelhető vízfolyás választja el a nyugati területtől. A vízfolyás területén régészeti jelenség feltehetően nem várható, de ettől K-re azonban újabb domb figyelhető meg a területen, a régészeti lelőhely poligonján belül, mely szintén tartalmazhatja a régészeti örökség elemeit. E területre nem terjedt ki a próbafeltárás. Ez az a lelőhely, ami a jelenlegi kutatási területünk nyugati szomszédja.

Újabb régészeti kutatások a vizsgálati terület környezetében

2019-ben a házgyári tó keleti szomszédságában 4 régészeti lelőhelyet határoztunk meg.

Ezek hasonló földrajzi környezetben helyezkednek el, mint a jelenlegi kutatási területen talált régészeti lelőhelyek.

E régészeti lelőhelyek az alábbiak:

Kígyós 1

450x160 méteres területen, a kutatási területen található két egykori vízfolyás medre között, 110 mBf magasságú területen, szántásban közepes felszíni leletsűrűségben újkőkori kerámia és római császárkori kerámia és kiégett agyagtapasztás darabok mutatták a lelőhelyet.

E területen a járási hivatal is végzett régészeti terepbejárást, melynek eredményeképp a Hivatal munkatársai is újkőkori felszíni leleteket találtak.

Kígyós 2

A Házgyári tótól keletre egy a tó által már részben elpusztított markáns kiemelkedés keleti szélén, a nagyfeszültségű villanyoszlop közvetlen környezetében, 120x80 méteres területen, szántóföldön kis felszíni leletsűrűséget mutató újkőkori kerámiatöredékek kerültek elő. Az újkőkori település jó része feltehetően a most lehatárolt lelőhely résztől nyugatra lehet, de ide a kiemelkedésre földet deponáltak

Kígyós 3

A terepbejárással kutatott terület keleti felében egy vízfolyás kifli alakú, elhagyott medre található. Az egykori folyó kanyarulat belső ívében, 110 méter mBf-ú területen 230x125 méteres kiterjedésű foltban közepes felszíni leletsűrűséget mutató, újkőkori kerámia és égett tapasztás töredék jelölte település maradványait találtuk, szántott területen.

Kígyós 4

A Kutatási terület ÉNy-i szélénél található erdő pereménél távközlési árkot nyitottak. Az árok metszetében egy fekete betöltésű őskori? gödröt lehetett megfigyelni. A lelőhely kiterjedése az erdő miatt nem határozható meg, csak pontszerűen jelölhető. A gödör a terület egykori kiemelkedésének környezetében volt.

Ez a lelőhely nem a tervezési területen, hanem annak közvetlen szomszédságában található. Mivel az erdő miatt nem lehetett a kiterjedését meghatározni, nem tudjuk, hogy mennyiben érinti a kutatási területet. Feltehetően északi irányba átnyúlik oda is.

E régészeti lelőhely nyugati irányú kiterjedését a járási hivatal építési és örökségvédelmi osztályának helyszíni szemléje pontosította. E helyszíni szemle alapján az újkőkori régészeti lelőhely a kutatási terület nyugati szomszédságában található dombon, a 10 ezres topográfiai térképen a 110 mBf-magasságot jelölő szintvonal által határolt területen helyezkedik el.

A kutatott területen 2019-20-ban meghatározott újabb régészeti lelőhelyek
(itt ismételve bemutatjuk a terület terepbejárásának eredményeit)

1. A „**Felsősolca-Simárd 2020**”-nevű régészeti lelőhely a vizsgálati terület ÉNy-i csücskében, annak egykori legmagasabb (111,8 mBf) pontja közelében került elő a szántásban. A szántás egyetlen újkőkori gödör leletanyagát hozta felszínre. A pontszerűen előkerült régészeti leletek környezetében a szántásban, jó észlelési körülmények között semmiféle más régészeti leletet nem lehetett meghatározni. Nem voltak régészeti leletek a pontszerű lelet-előkerüléstől keletre található, régészeti érdekű területként is meghatározható, 110 mBf-ú kiemelkedésen sem a szántásban.

2. „**Alsósolca-Simárd 2020**”-nevű régészeti lelőhely. Lucernában és szántott területen közepes felszíni leletsűrűségben, a terület közepén található 111 mBf-ú kiemelkedésen, 200x130 méteres foltban újkőkori kerámia töredék és égett tapasztás töredékek kerültek elő. E kiemelkedést nyugatról, északról, és keletről egykori vízmedrek határolják. Déli folytatása egy É-D irányú, 110 mBf-ú hát, amely 350 méter hosszú és 120 méter széles. E dombháton felszíni régészeti leletet nem találtunk, noha elhelyezkedése miatt régészeti érdekű területként határozhatjuk meg.

A Miniszterelnökségi nyilvántartás, valamint a kutatási terület környezetének 2019-es terepi vizsgálatai alapján a Hernád-folyóhoz kapcsolódó Bársonyos egykori medrei által szabdalts területen a 110 mBf feletti kiemelkedéseken gyakorlatilag minden esetben számolnunk kell régészeti jelenségek, lelőhelyek előkerülésével. Ez volt az oka annak, hogy a vizsgált területen meghatározott két régészeti lelőhely mellett két régészeti érdekű területet is le kellett határoljunk.

A kutatott területen és környezetében található régészeti lelőhelyeket a **012. kép** mutatja.

Összegzés - a régészeti lelőhelyek állapotát befolyásoló tervezett változtatások és azok kezelése

A tervezett fejlesztés célja a Felsőzsolca és Alsózsolca külterületén található bányatelken külszíni fejtésű kavicsbánya jogszerű működésének biztosítása.

A terület jelen kutatás során megismert állapota nem zárja ki a bányatelek fektetésének, a bányászati tevékenység végzésének a lehetőségét.

A bányászati tevékenység során számolnunk kell a területen található régészeti lelőhelyek jelenlegi állapotát módosító, a régészeti lelőhelyeket veszélyeztető földmunkákkal. E földmunkák régészeti lelőhelyeket érő hatásaira figyelemmel kell legyünk.

A vizsgálati területen 2 régészeti lelőhelyet valamint 2 régészeti érdekű területet lehetett lehatárolni (011. kép).

A régészeti lelőhelyek kezelésére vonatkozó általános előírások

A régészeti lelőhelyek kezelését a 2001. LXIV. törvény a Kulturális örökség védelméről (Kötv.)- határozza meg. A Kötv. előírásai alapján a régészeti lelőhelyeket - a fenntartható használat elvének figyelembevételével - csak olyan mértékben lehet igénybe venni, hogy azok állománya számottevően ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseik jelentősen ne károsodjanak (9. §.

A régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni (10. § (1).

A földmunkával járó beavatkozásokkal, fejlesztésekkel, beruházásokkal, beleértve az ásványi vagyon kitermelését is (a továbbiakban együtt: beruházások), a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon el kell kerülni (19. § (1)).

E törvényi előírások alapján a területen tervezett földmunkákkal járó beruházásokat oly módon kell megtervezni, hogy azok ne veszélyeztessék a vizsgálati területen meghatározott kettő régészeti lelőhelyeket.

Amennyiben a vizsgálati területen tervezett beruházás más területen nem valósítható meg, úgy abban az esetben a veszélyeztetett régészeti lelőhelyeket a beruházás terhére föl kell tární.

A megelőző feltárások várható költségei

A régészeti feltárások költségeit - a mentő feltárás, valamint a Kötv. 23/F. § (7) bekezdésében foglalt eset kivételével - a 10. § (1) bekezdésére figyelemmel annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált. ...A régészeti feladatellátás hatósági ár alapján végezhető. A régészeti feladatellátásra vonatkozó hatósági ár képzésének szabályait, az alkalmazható legmagasabb ár mértékét, valamint a régészeti feladatellátással

összefüggő költségtelek figyelembevételének részletes szabályait kormányrendelet határozza meg. (Kötv. 19. § (3-4)).

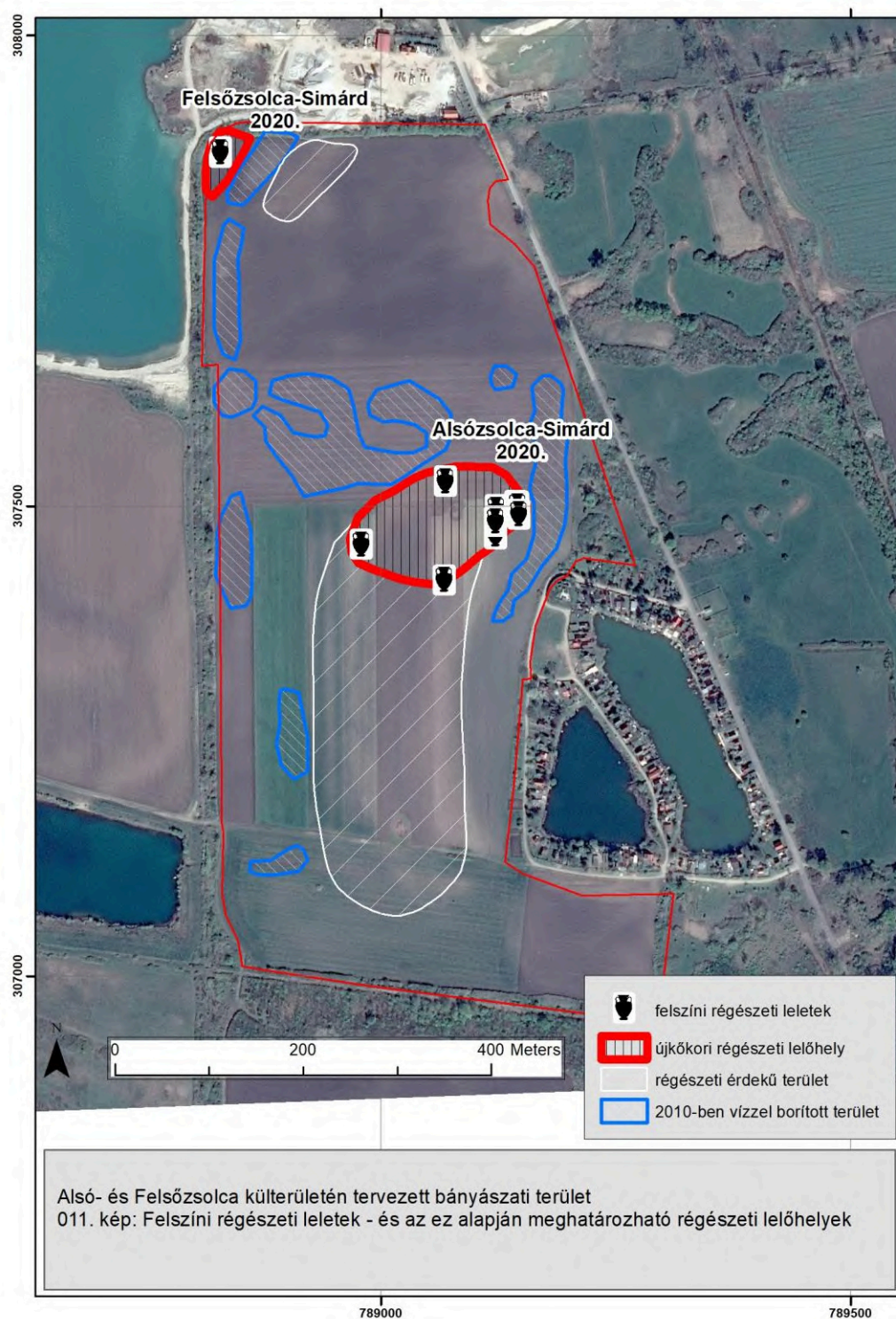
A megelőző feltárások idő vonzata

Amennyiben az érintett területeken megelőző régészeti feltárást kellene végezni, úgy a beruházások tervezhetősége érdekében számolni kell azzal, hogy egy hektár régészeti terület feltárása egy régészeti stábnak átlagosan 44 munkanapjába telik.

Javaslat a területen található régészeti lelőhelyek kezelésére

A vizsgálati területen 2 régészeti lelőhely és 2 régészeti érdekű terület található.

Ezek a régészeti lelőhelyek az alábbiak, elhelyezkedésüket a **011. kép** mutatja:

Felsőzsolca-Simárd 2020-nevű régészeti lelőhely kezelése

A vizsgálati terület ÉNy-i sarkában található régészeti lelőhelyet („**Felsőzsolca-Simárd 2020**”-) kizárólag a domborzati elemek, valamint egyetlen újkőkori gödörnek a szántás által felszínre hozott leletei alapján lehetett meghatározni. Semmiféle egyéb felszíni régészeti lelet nem utalt e helyen a lelőhelyre. E régészeti lelőhely, valamint a keleti szomszédságában lehatárolható 110 mBf-ú dombon lévő régészeti érdekű terület kezelése során javasoljuk, hogy az érintett terület humusztalási munkáit régészeti megfigyelés mellett végezzék, amennyiben további régészeti jelenségek kerülnének elő a megfigyelés során, azok feltárás régészeti megfigyelés keretében végzett bontómunka során oldható meg.

Alsózsolca-Simárd 2020-nevű régészeti lelőhely kezelése

A vizsgálati terület közepén található, 111 mBf-magasságú területen található újkőkori régészeti lelőhely eredeti állapotában való megőrzése javasolt. E régészeti lelőhely területét javasoljuk védőpillérben megtartani.

E régészeti lelőhely felszíni leletek alapján meghatározott területe 1,6 hektár. Amennyiben e régészeti lelőhelyet nem lehet eredeti állapotában megőrizni, úgy a beruházó költségére bányászatot megelőző humusztalási munkák előtt gondoskodni kell annak feltárásáról.

A régészeti lelőhely déli oldalához kapcsolódó régészeti érdekű terület felszínén nem kerültek elő régészeti leletek, csupán a domborzati elemek (110 mBf-magasságú dombhát) és a szomszédos régészeti lelőhely ténye miatt határoltuk le ezt a régészeti érdekű területet. Ezen a területen sincs ok a bányászati tevékenység kizárására. Az értéktárban vizsgált szomszédos területek lelőhelyei esetén a hasonló térszíneken azonban mindig kerültek elő régészeti jelenségek.

Amennyiben e helyszínt is be szeretnék vonni a bányászati tevékenységbe, az esetlegesen előkerülő régészeti jelenségek megmentésének biztosítása érdekében javasoljuk, hogy a régészeti érdekű területen a humusztalási munkákat a régészeti jelenségek épségét biztosító technológiával, rézsúkanalas kotrókkal, régészeti szakfelügyelet mellett végezzék. Az ekkor esetlegesen előkerülő régészeti leletek feltárása megfigyeléshez kapcsolódó régészeti bontómunka keretében biztosítható.

Nyilatkozat

Alulírott Dr. Pusztai Tamás és Pusztainé Dr. Fischl Klára nyilatkozom, hogy jogosultak vagyunk az Örökségvédelmi hatástanulmány régészeti fejezeteinek elkészítésére, valamint a tanulmányban javasolt megoldások összhangban vannak a vonatkozó szabályozással.

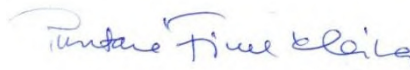
Miskolc, 2020. 03. 09.

Dr. Pusztai Tamás

régész

Z4S21M

Pusztainé Dr. Fischl Klára

régész

2.3.1/688-4/2004